

**Profesionālās pilnveides seminārs
"Izmeklējam gandrīz notikušos nelaimes gadījumus
– kā to darīt?"**

Ievads un semināra atklāšana Kā pamanīt gandrīz notikušus nelaimes gadījumus?

Ivars Vanadziņš, Dr.med.,
Darba drošības un vides veselības institūts,
Rīgas Stradiņa universitāte
Limbaži, 13.05.2014.

Levads un semināra mērķis

- Viens no VSAA “Darba aizsardzības preventīvo pasākumu plāna 2014.gadam” semināriem
- 2014.Gadā – turpinās iesāktais un jaunas aktivitātes
  - » pamatā vairāk vērstas uz reģioniem
  - » Darba aizsardzības vecākajiem speciālistiem – padziļināta apmācība
- Svarīgākais:
  - » Lielie semināri Rīgā: Veselība darba vietās, Elektrodrošība + Vēl 2 tēmas rudenī

Plāns 2014

■ Reģionālie semināri

- » Fizikālie darba vides riska faktori
- » Ķīmiskie darba vides riska faktori
- » Azbests
- » Ergonomika
- » Veselības veicināšana

■ Darba aizsardzība būvniecībā

- » 3 semināri par drošu **darbu augstumā** un **tranšejās** (viens Rīgā, 2 reģionos)

Plāns 2014

■ Semināri „Izmeklējam gandrīz notikušos nelaiemes gadījumus – kā to darīt?”

» Semināri visā Latvijā:

- Ventspils, Lielvārde, Madona, Jēkabpils,, Bauska, Limbaži un Rīga
- Semināri par **DA Lauksaimniecībā** (Jelgava – 30.01., Cesvaine – 14.02., Skrunda – 19.02.)

Plāns 2014

■ Specifisko nozaru/tēmu semināri

- » Darba aizsardzība Skolotājiem (5 semināru sērija, rudenī)
- » Semināri dažādu nozaru ārstiem un veselības aprūpes nozares speciālistiem
- » Seminārs par darba aizsardzības ekonomisko pusi

■ Citas aktivitātes

- » Atsevišķu nozaru un tēmu informatīvie materiāli (metālapstrāde, azbests u.c.)

Plāns 2014

■ Citas aktivitātes

- » Atbalsts DA filmu latviskošanai – arī šogad
- » Atbalsts filmu uzņemšanai:
  - Arī šogad 3 filmas (konkurss – februārī)
- » **Informatīva kampaņa par veselību darba vietā**

Kampaņa – STRĀDĀ VESELS

■ Informatīva kampaņa par veselību darba vietā – STRĀDĀ VESELS

- Atklāšana 13.02.
- Jauna mājas lapa Darba aizsardzībai
–www.stradavesels.lv
- Virkne informatīvu aktivitāšu

Katram piektajam
darbiniekam pēdējā gada laikā
mugura ir sāpējusi ilgāk par 3 dienām

"Pētījums 'Darba apstākļi un veselība Latvijā, 2012-2013'"

**Drošība ir tavās rokās –
NECIET!**

21% darbinieku
ir darba vides
izraisīti veselības traucējumi

"Pētījums 'Darba apstākļi un veselība Latvijā, 2012-2013'"

**Drošība ir tavās rokās –
NEKLUSĒ!**

Katrs piektais
darbinieks Latvijā savas dzīves laikā
ir cietis nelaimes gadījumā darbā

"Pētījums 'Darba apstākļi un veselība Latvijā, 2012-2013'"

**Drošība ir tavās rokās –
RĪKOJIES!**

STRADA VESELĀ
www.strada-vesels.lv

VALSTS SABIEDRĪBA AR
IEREBEŽOTU ATBILDĪBĪBU
VALDĪBAS PĀRVALDĪBAS
APGAUMS

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

VALSTS DARBA
INSPEKCIJA

VSA

STRADA VESELĀ
www.strada-vesels.lv

VALSTS SABIEDRĪBA AR
IEREBEŽOTU ATBILDĪBĪBU
VALDĪBAS PĀRVALDĪBAS
APGAUMS

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

VALSTS DARBA
INSPEKCIJA

VSA

STRADA VESELĀ
www.strada-vesels.lv

VALSTS SABIEDRĪBA AR
IEREBEŽOTU ATBILDĪBĪBU
VALDĪBAS PĀRVALDĪBAS
APGAUMS

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

VALSTS DARBA
INSPEKCIJA

VSA

VSA

■ Plakāti

- » 10 lielākajās pilsētās (>200 plakāti visā Latvijā)
- » A3 formātā

■ Video sižeti (īsie televīzijā, garie – VDI youtube kanālā)

» [Anitas stāsts par arodslimību](#)

» [Innas stāsts par nelaimes gadījumu darbā](#)

» [Darba devēja Mikus stāsts par DA uzņēmumā](#)

■ Jauns dizains

■ Jauns saturs

■ 2 jauni rīki:

» Nelaimes gadījumu izmaksu kalkulators

» Spēle «Atpazīsti bīstamību»

Q 3. Izmaksas nelaimes gadījuma brīdī

Neatliekamās medicīniskās palīdzības izmaksas, tai skaitā, izlietotie pirmās palīdzības līdzekļi u.c. (€)

Cietušā transportēšanas izmaksas (km)

Darba vietas sakārtošana. jāskaita visu iesaistīto darbinieku stundas kopā (t.sk. tā cilvēka, kas veda uz slimnīcu, pēc tam uz mājām) (h)

Zaudētā produkcija (€)

Citi ar nelaimes gadījumu un tā seku likvidēšanu saistītie izdevumi (€)

Atpakaļ

Turpināt (3/6)

Darba drošības un vides veselības institūts

NG izmaksu kalkulators

- Datu ievade ar 6 soļiem
- Tiek aprēķinātas tiešās un netiešās izmaksas
- Iespējams izdrukāt PDF

Atpazīsti bīstamību!

Atrodi attēlā bīstamu situāciju vai risku un uzklikšķini, lai ieraudzītu skaidrojumu. Attēlā redzamo bīstamo situāciju skaits ir norādīts. Ja nevari ieraudzīt visas bīstamības, nospied "Pateikt priekšā", un mēs Tev palīdzēsim!

Atrastas **3** bīstamības no **6**

Pateikt priekšā

Spēle

«Atpazīsti bīstamību»

- Uzklikšķinot uz bīstamības, parādās skaidrojums
- Ja nevar atrast, var palūgt, lai apsaka priekšā

Ja kādam ir bildes no uzņēmumiem, ko vēlaties pievienot spēlei, lūdzu, sūtiet

Linda.Matisane@vdi.gov.lv

Lūgums izteikt viedokli!

- Lūgums aizpildīt aptaujas anketu!
- Aicinām uzņēmumu speciālistus iesaistīties (atcerieties, papildus stundas!)
- Ja ir kādi visiem aktuāli paziņojumi – lūgums pieteikties, lai varētu to noorganizēt semināra noslēgumā
- Lūgums interesentus pierakstīties «**Darba aizsardzības ziņu**» saņemšanai!

Semināra mērķis?

- Atgādināt par nelaimes gadījumiem kā tādiem un situāciju Latvijā un ES
- Atgādināt par «gandrīz notikušajiem nelaimes gadījumiem» kā «notikušo» nelaimes gadījumu vēstnešiem
- Pārrunāt iespējas šos GNNG pamanīt un ieviest kārtību to reģistrācijai un izmeklēšanai
  - » Lūgums izteikt arī savu viedokli un pieredzi!
- Iespēja satikties nozarē strādājošiem speciālistiem
- Atgādinājums par esošajiem materiāliem par NG!!!

Darba apstākļi un riski Latvijā 2012-2013

- Latvijas Darba devēju konfederācijas pasūtījums
- Veic:
  - » SIA “TNS Latvia”
  - » RSU Darba drošības un vides veselības institūts
- ar Eiropas Savienības Eiropas Sociālā fonda un Latvijas valsts finansiālu atbalstu projekta „Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos” (Nr. 1DP/1.3.1.3.2./08/IPIA/NVA/002) ietvaros
- 2012.gada decembris – 2013.gada decembris

Mērķi un uzdevumi

■ Veikt darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības analīzi no sekojošiem

aspektiem:

- » Informētība
- » Darba vides riski atkarībā no uzņēmuma un nodarbināto dažādiem parametriem
- » Apmācības līmenis
- » Darba tiesiskās attiecības un normatīvo aktu prasību ievērošana
- » Nodarbināto pārstāvniecību arodbiedrībās

Pētījuma saturs

■ Aptaujas

- » Darba devēji (N=1044)
- » Nodarbinātie (N=2558)
- » Latvijas iedzīvotāji (N=1012)
- » Fokusgrupu aptauja (4 grupas – KI/KS/DAS)

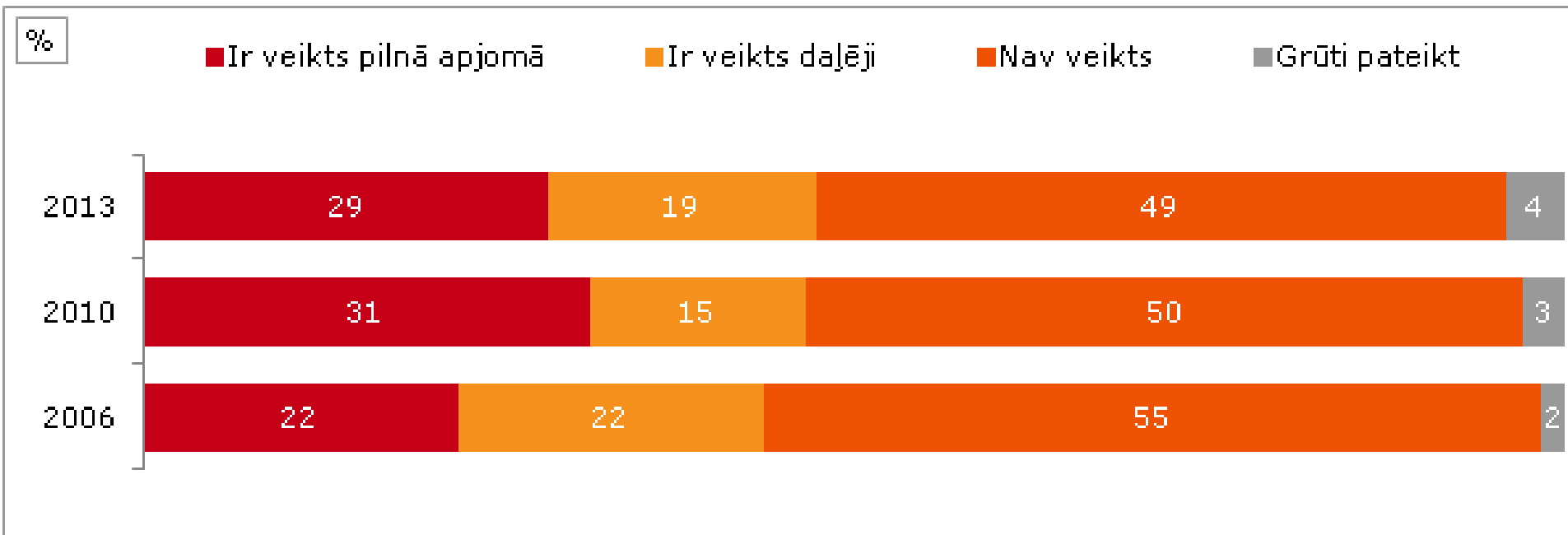
■ Datu bāzu analīze

- » P.Stradiņa KUS Aroda un radiācijas medicīnas centrs
- » Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
- » Valsts darba inspekcija
- » RSU DDVVI Higiēnas un arodslimību laboratorija

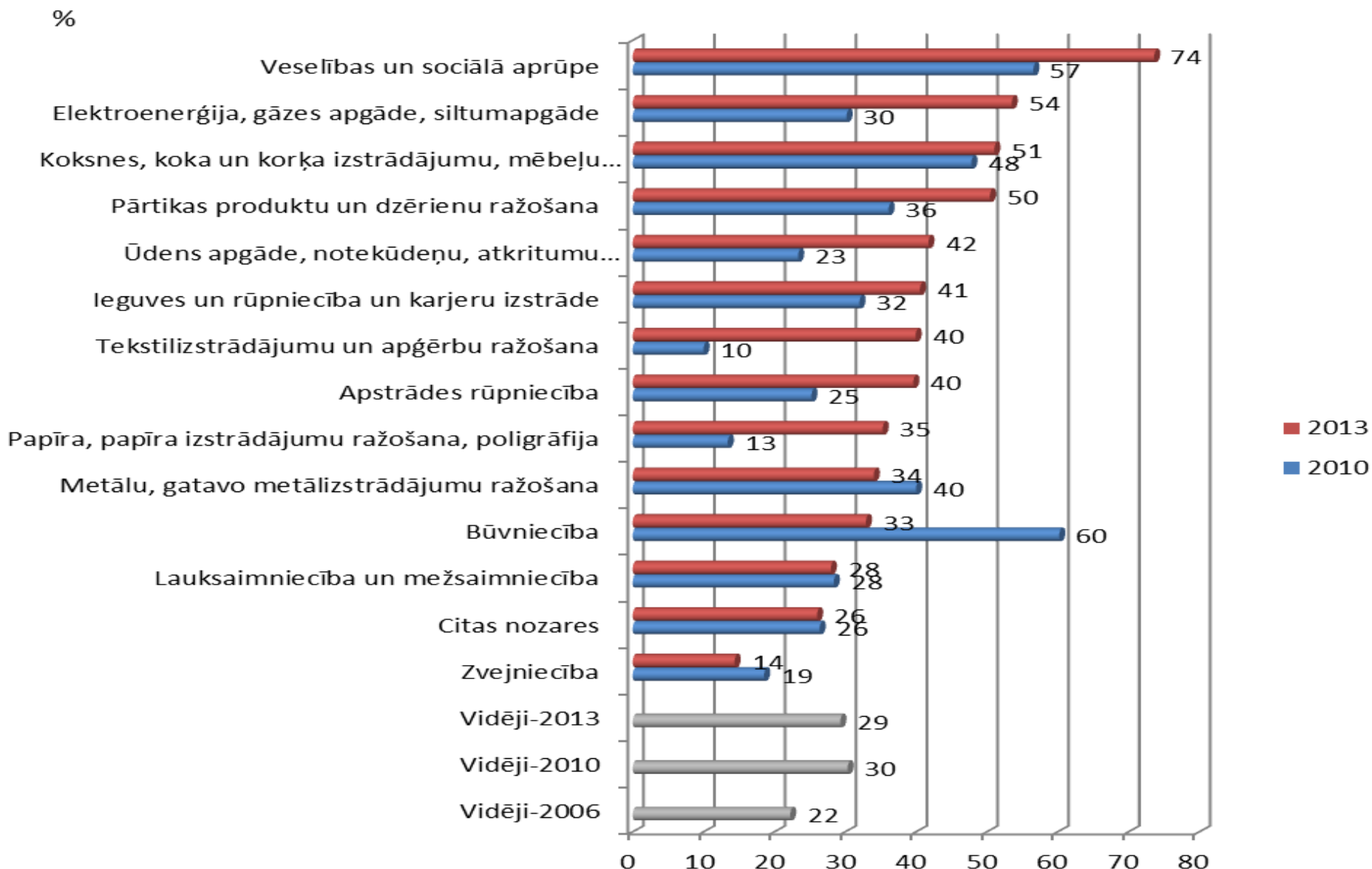
Darba devēju aptauja

**Vai Jūsu uzņēmumā (iestādē) pēdējā gada laikā ir veikts darba vides riska novērtējums?
2006 - Vai Jūsu uzņēmumā (iestādē) ir veikts darba vides riska novērtējums?**

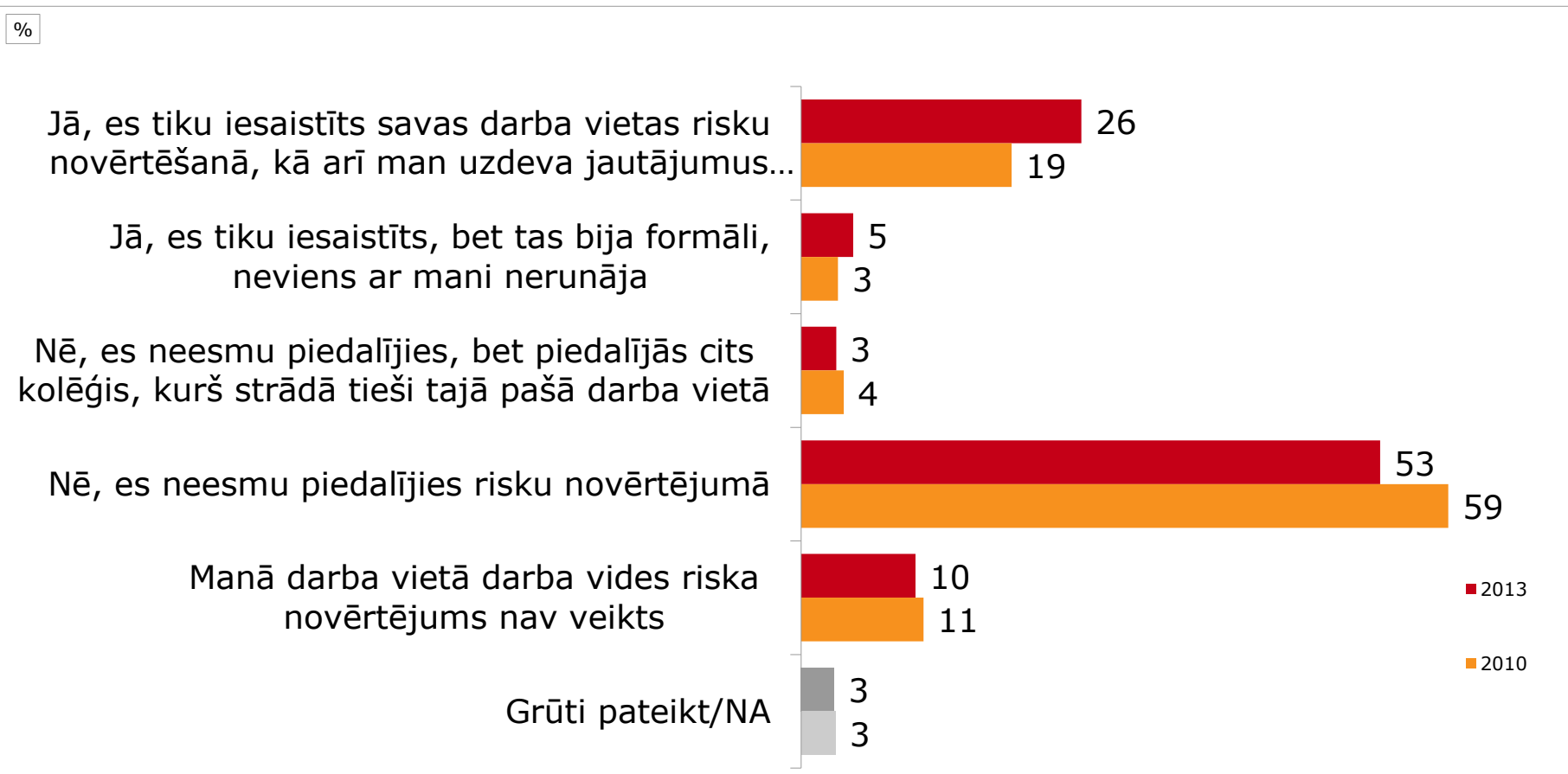

Bāze: Visi respondenti, [2006: n=1058; 2010: n=1044; 2013: n=1044]

Uzņēmumu skaits Latvijā, kuros pēdējā gada laikā ir veikts darba vides riska novērtējums un sastādīts preventīvo pasākumu plāns

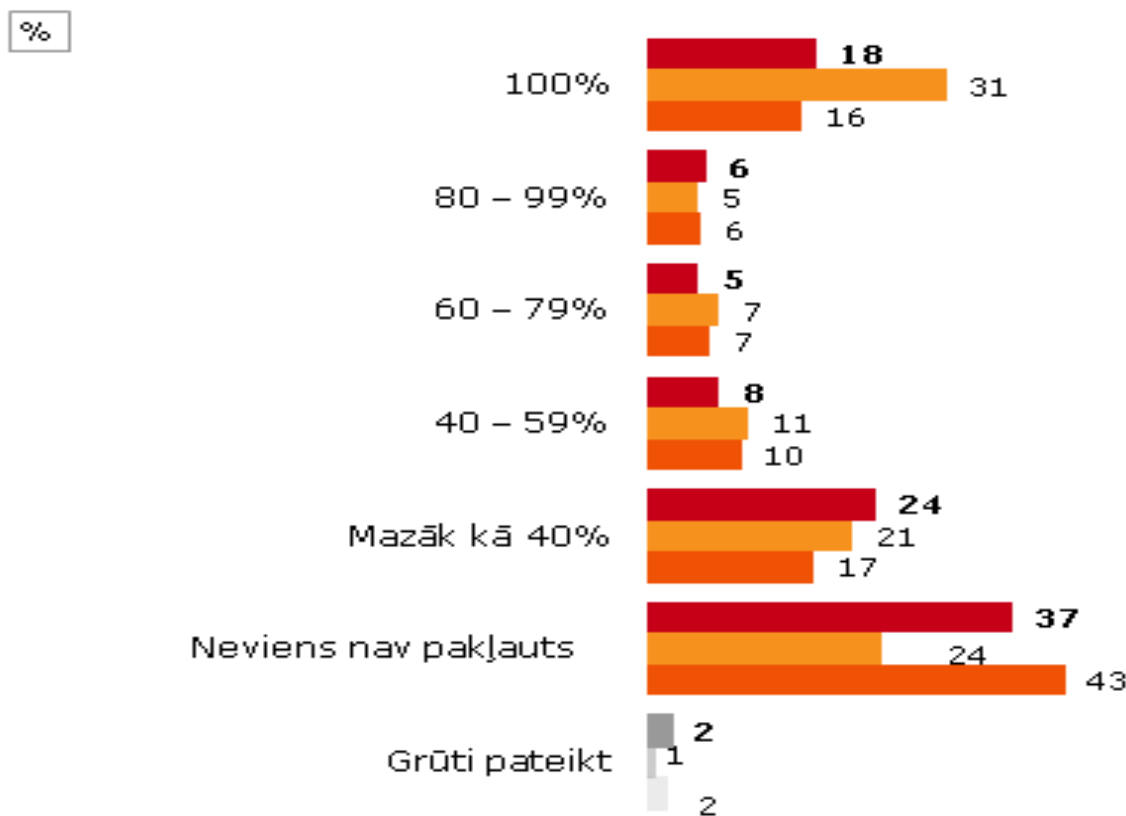

Nodarbināto piedalīšanās darba vides riska novērtējuma veikšanā

Darba devēju aptauja

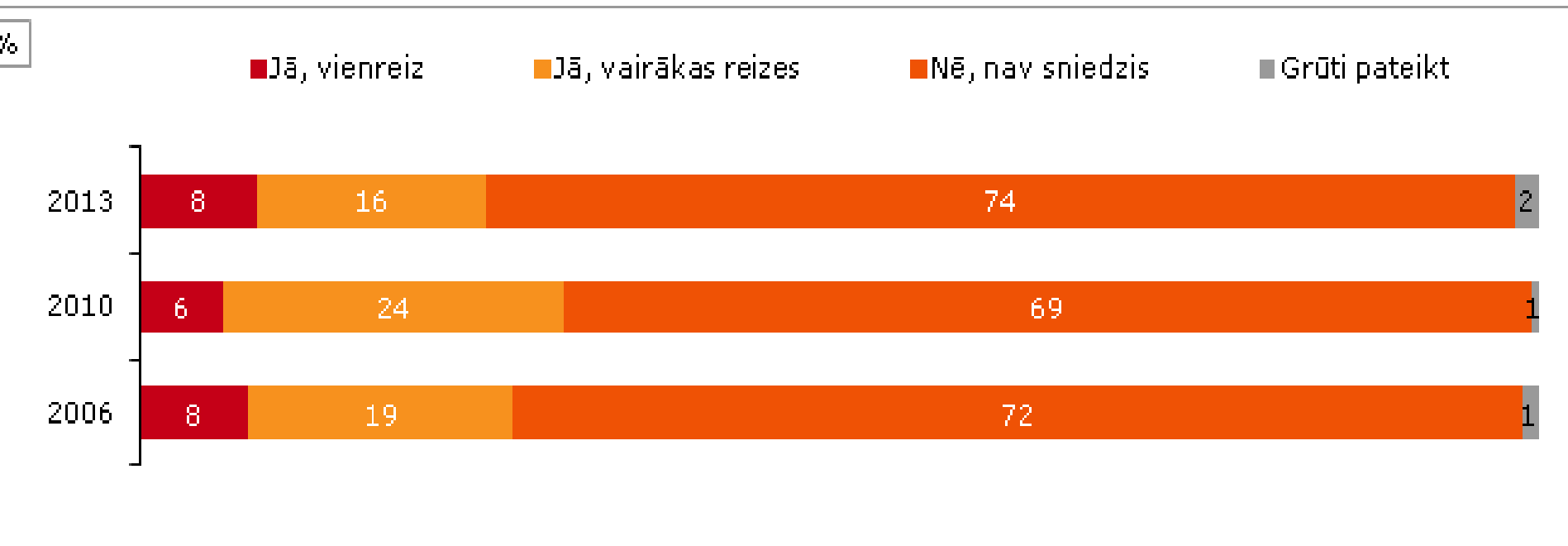
Kopumā, cik procenti no Jūsu uzņēmumā strādājošajiem ir pakļauti kaitīgajiem darba vides riska faktoriem (ķīmiskie, fizikālie, ergonomiskie, psihosociālie, traumatisma riska faktori u.c.)?

Bāze: Visi respondenti, [2006: n=1058; 2010: n=1044; 2013: n=1044]

Darba ņēmēju aptauja

Vai pēdējā gada laikā Jūs esat sniedzis (-usi) kādus ieteikumus par darba apstākļu un vides uzlabošanu vai darba tiesisko attiecību sakārtošanu

Bāze: Visi darba ņēmēji, [2006: n=2455; 2010: n=2378; 2013: n=2383]

Jautājumu loks, par kuriem darba devēji apspriežas ar nodarbināto pārstāvjiem

Tēma	Respondentu skaits (%), kas norādījuši attiecīgo jautājumu		
	2006.	2010.	2013.
Darba apstākļi	49,2 (1)	49,9 (1)	41,5 (1)
Darba vides riska novērtējuma rezultāti	14,4 (5)	23,8 (3)	24,1 (2)
Darba alga	29,4 (2)	16,9 (5)	21,0 (3)
Atvaļinājumi	13,2 (6)	7,8 (7)	17,2 (4)
Darba līgumi	8,7 (7)	24,5 (2)	15,9 (5)
Darba laiks un virsstundu darbs	23,2 (3)	22,2 (4)	14,2 (6)
Piemaksas, prēmijas	17,1 (4)	12,0 (6)	13,8 (7)
Briļļu apmaksā pie datora	2,1 (12)	1,6 (10)	3,8 (8)
Dažādi aktuāli jautājumi	*	5,0 (8)	2,6 (9)
Citi jautājumi	4,8 (10)	1,3 (11)	1,7 (10)

Sociālā dialoga tēmas uzņēmumos?

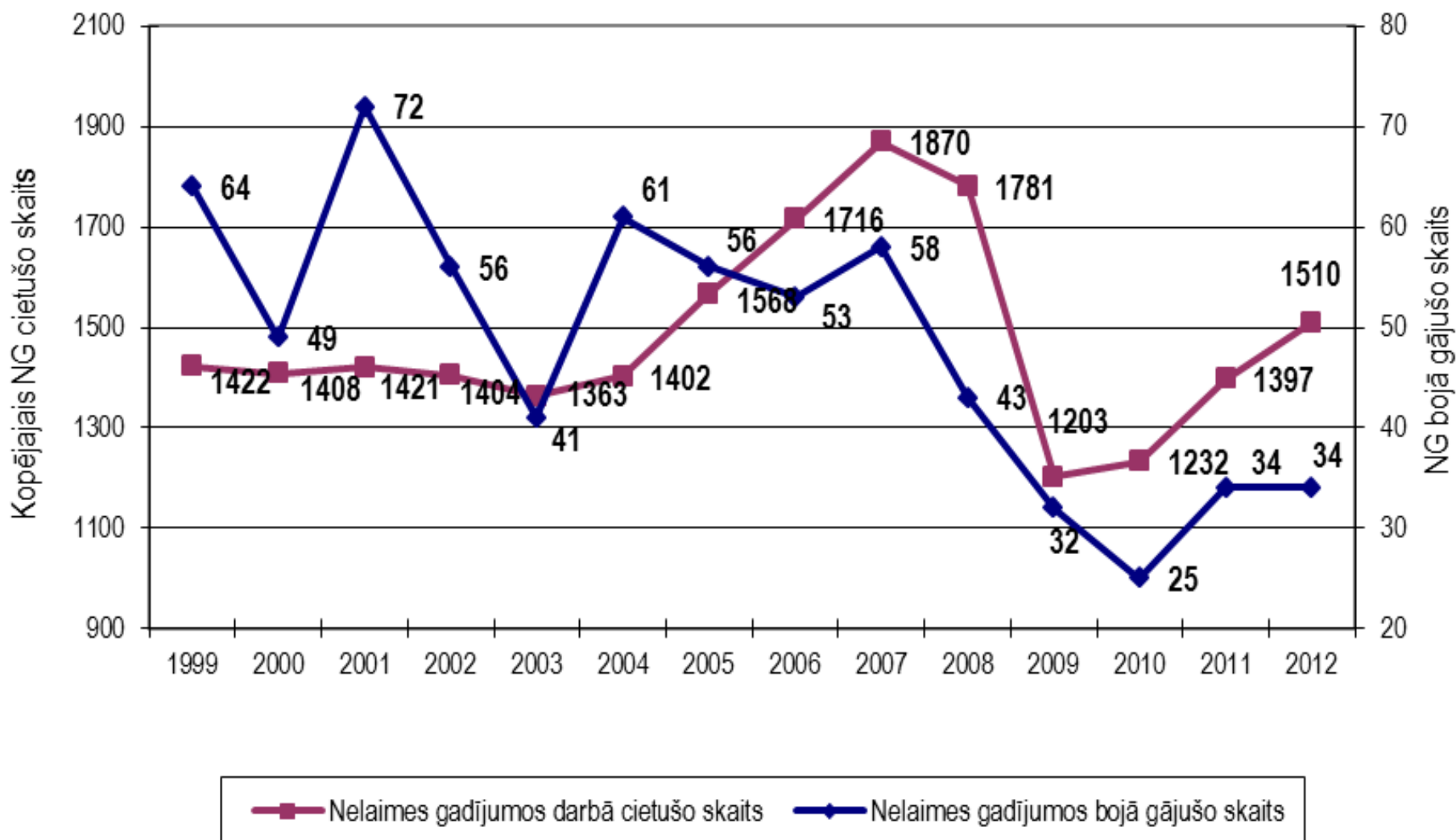
Tēmas	Respondentu skaits (%), kas minējuši attiecīgās tēmas		
	2006.	2010.	2013.
Darba aizsardzības jautājumi	68,6 (1)	71,1 (1)	72,2 (1)
Sadzīves apstākļi, telpas, teritorija, telpa smēķēšanai	28,4 (2)	26,7 (2)	38,1 (2)
Darba organizācija	3,3 (4)	1,7 (5)	12,7 (3)
Darba tiesiskās attiecības (darba līgumi, darba algu utt.),	14,0 (3)	7,7 (3)	8,0 (4)
Ugunsdrošība	0,4 (6)	0,2 (6)	2,4 (5)
Dažādas sociālās garantijas (veselības apdrošināšana u.c.)	3,3 (4)	2,5 (4)	0,9 (6)

Tātad - situācija Latvijā?

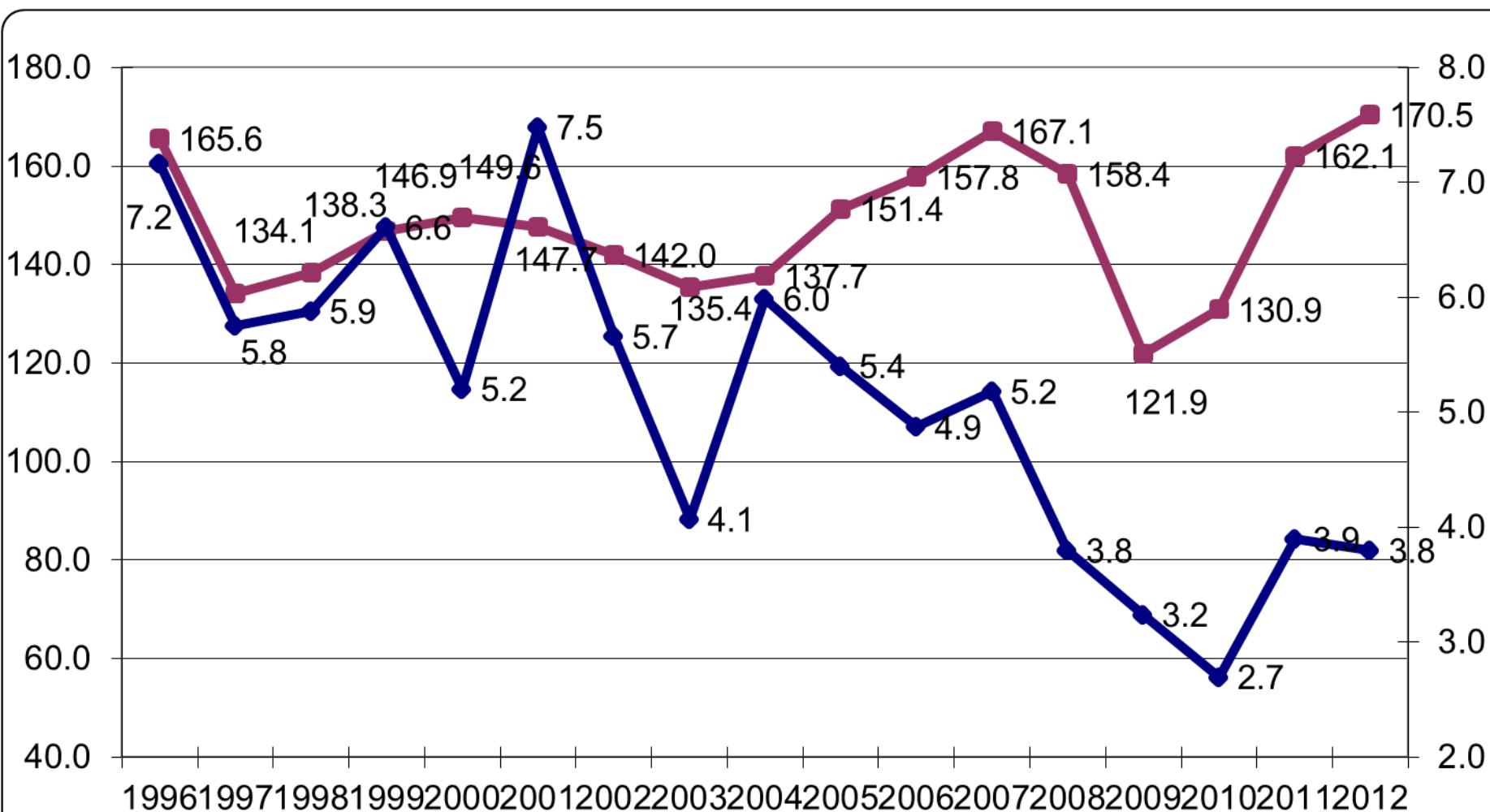
- Daudz letālo nelaimes gadījumu
- Būtu jābūt arī ievērojami lielākam kopējam **REĢISTRĒTO** nelaimes gadījumu skaitam!
- GNNG reģistrācija, izmeklēšana un rīcība – joprojām retums reālā praksē
- **Bieži vien nepieciešama tikai «acu atvēršana» un labā griba!**

Nelaiemes gadījumi – absolūtie skaitļi (1999-2012)

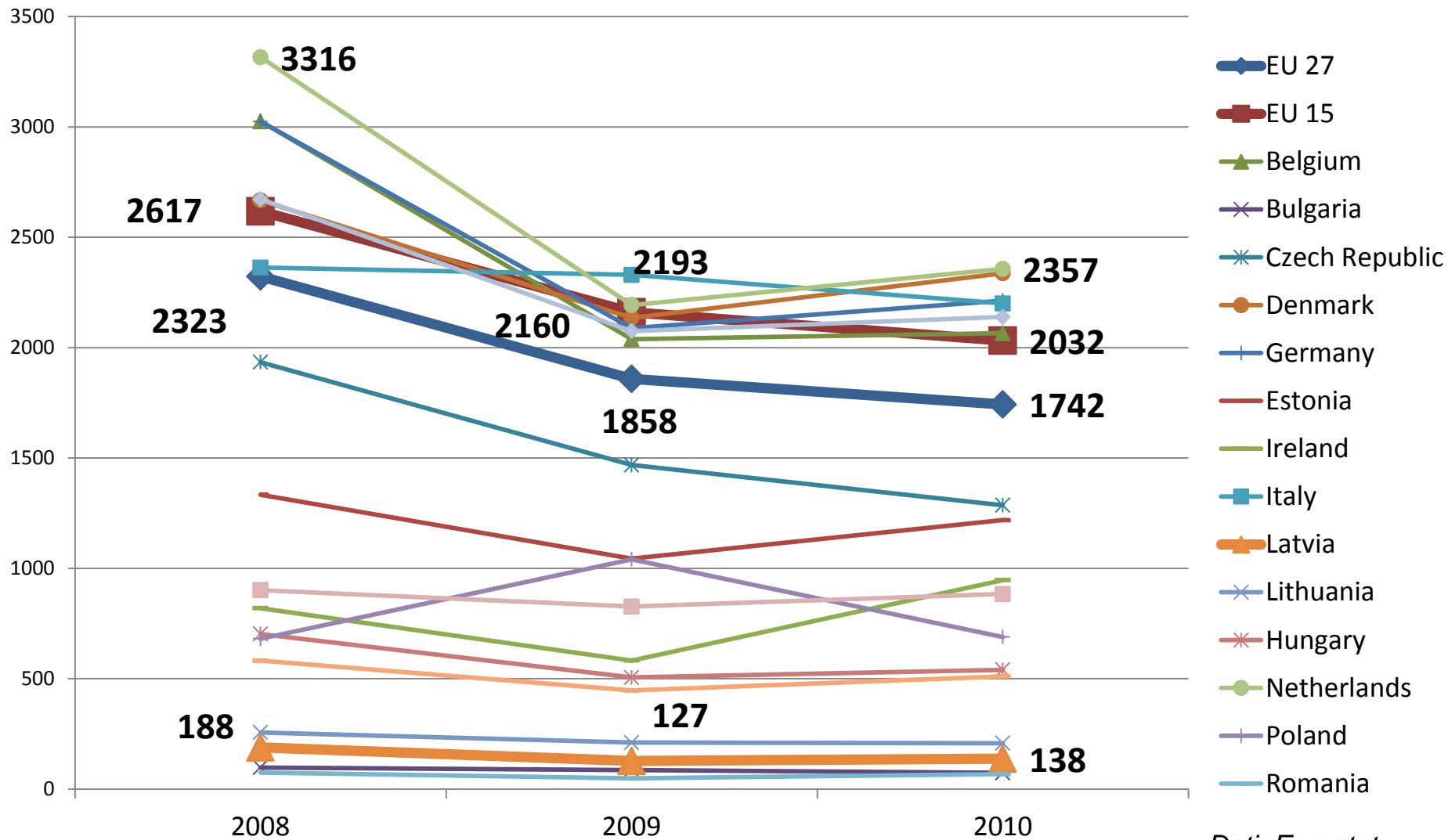

Nelaiemes gadījumi – uz 100 000 (1999-2012)

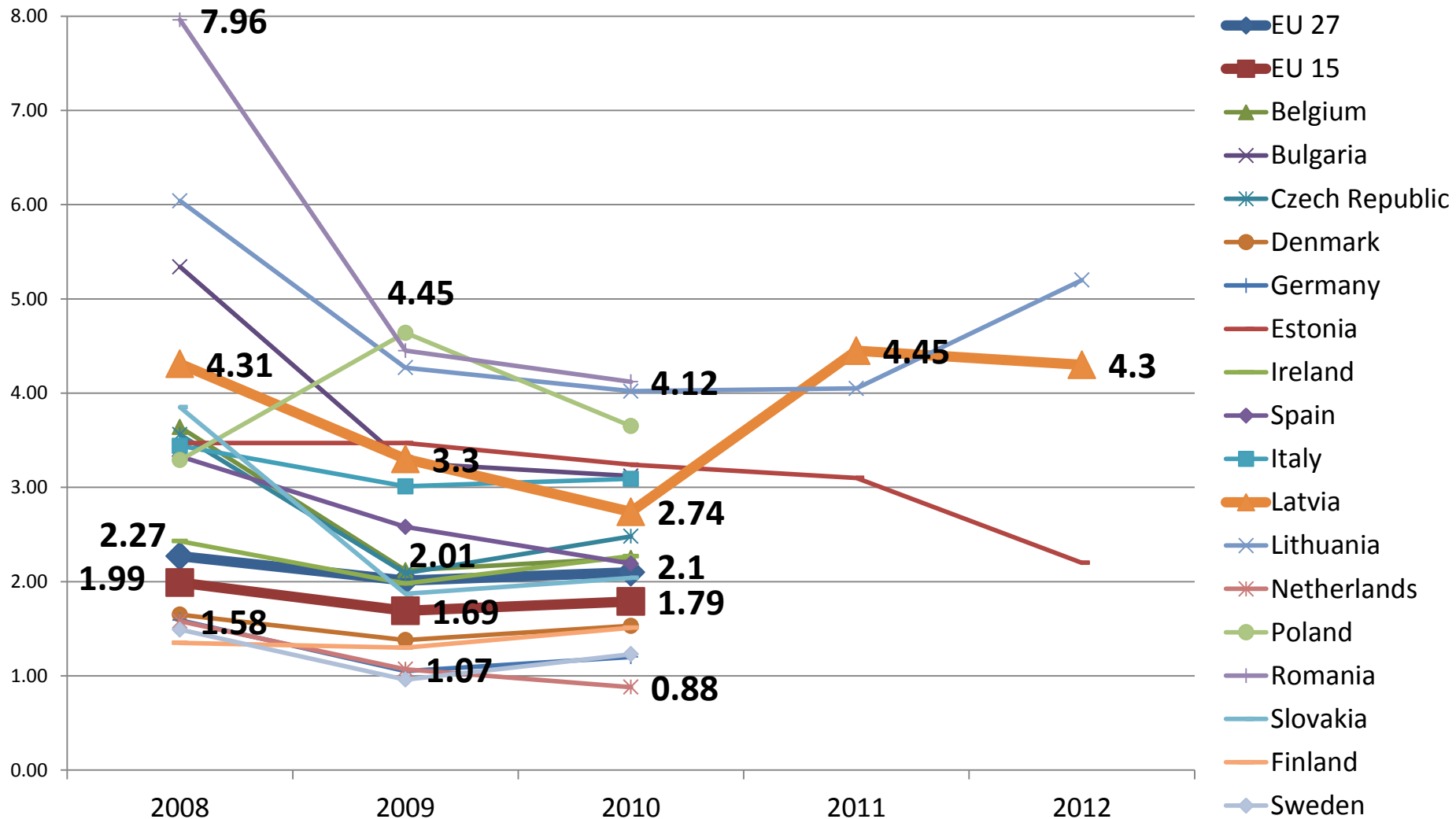
- Nelaiemes gadījumos darbā cietušo skaits uz 100 000
- ◆ Nelaiemes gadījumos bojā gājušo skaits uz 100 000

Kopējais reģistrēto nelaimes gadījumu biežums dažādās ES valstīs

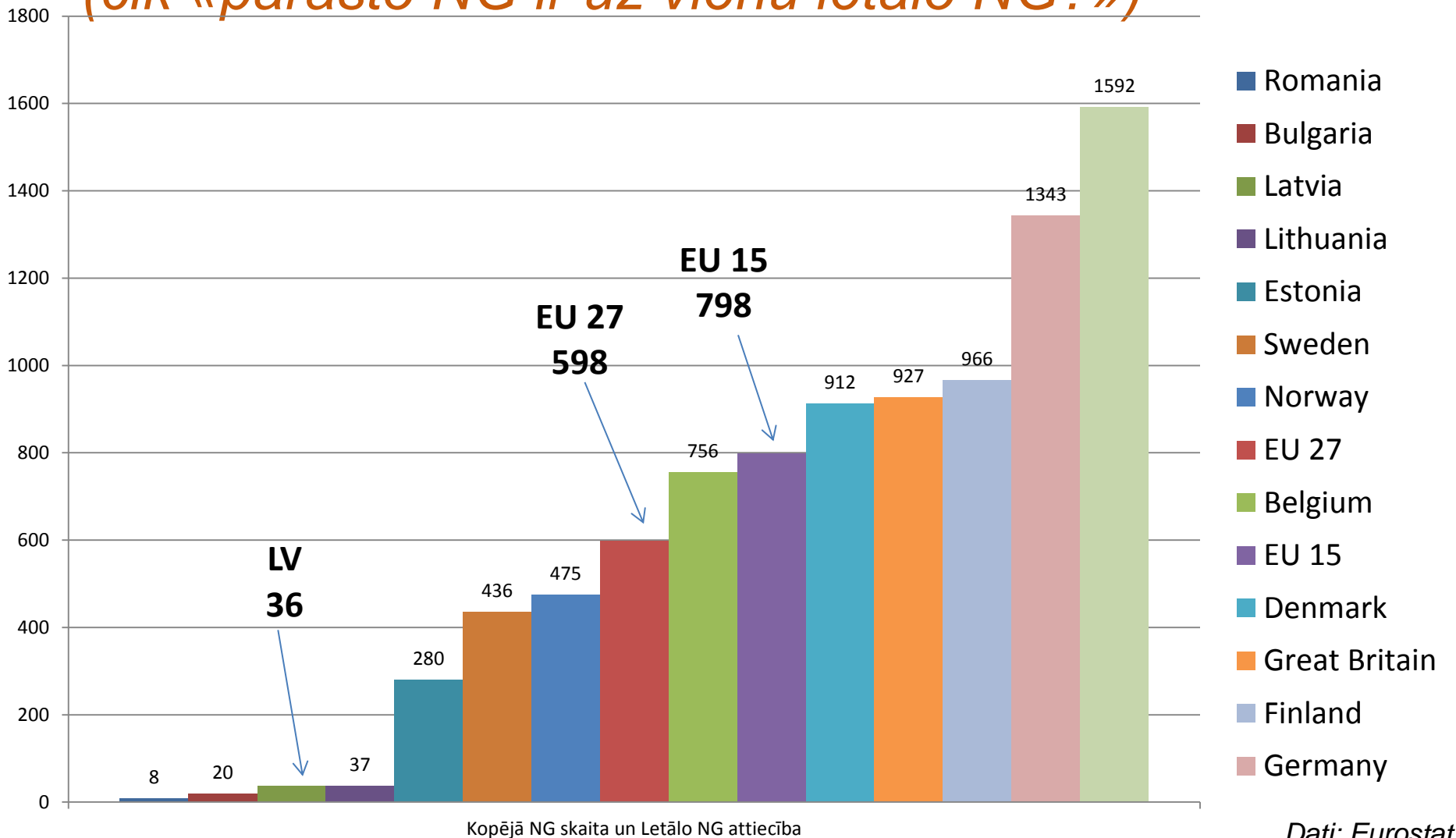
Dati: Eurostat

Kopējais reģistrēto nelaimes gadījumu biežums dažādās ES valstīs

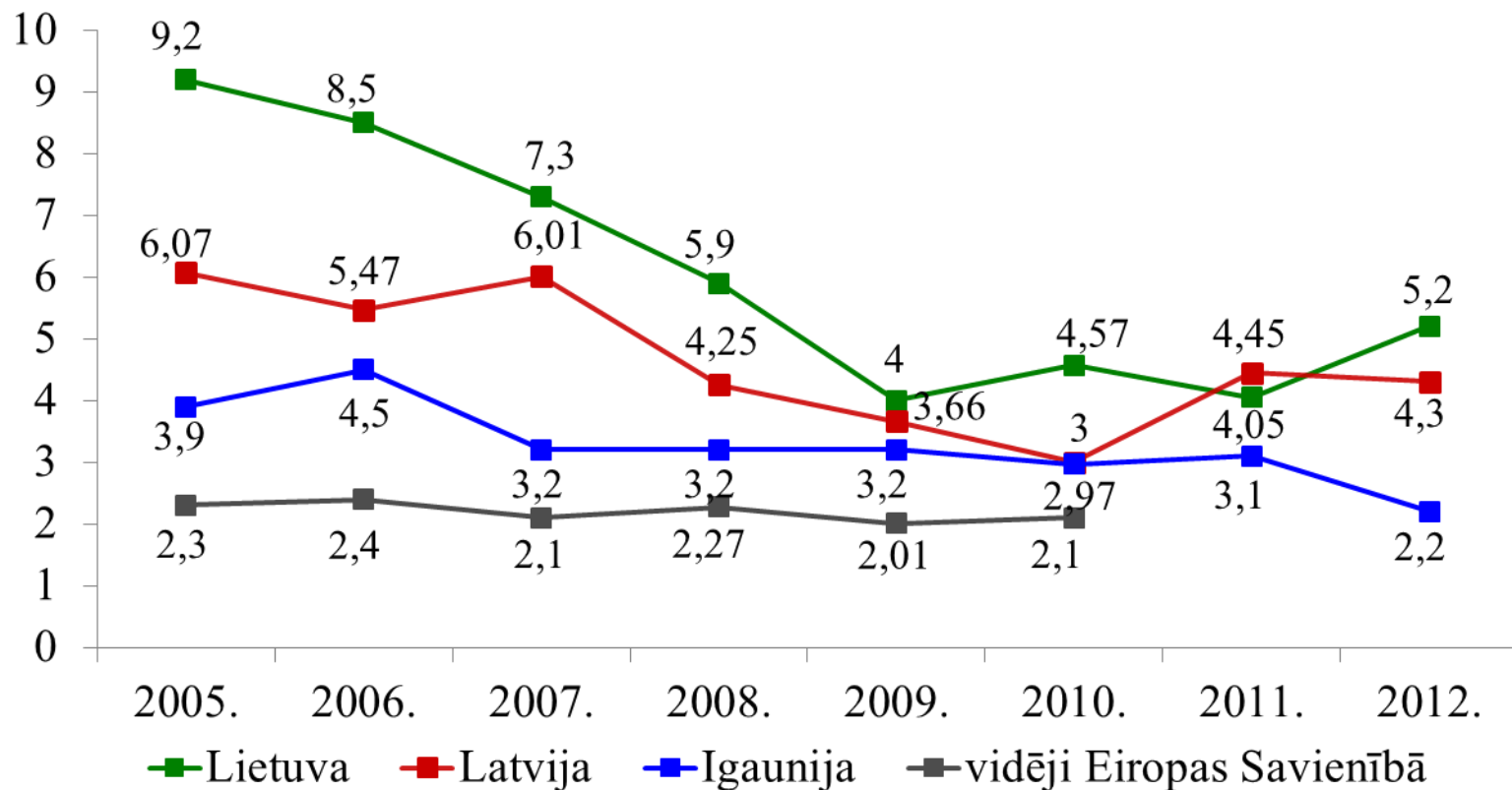

Dati: Eurostat

Kopējā reģistrēto nelaimes gadījumu un letālo nelaimes gadījumu proporcija ES (cik «parasto NG ir uz vienu letālo NG?»)

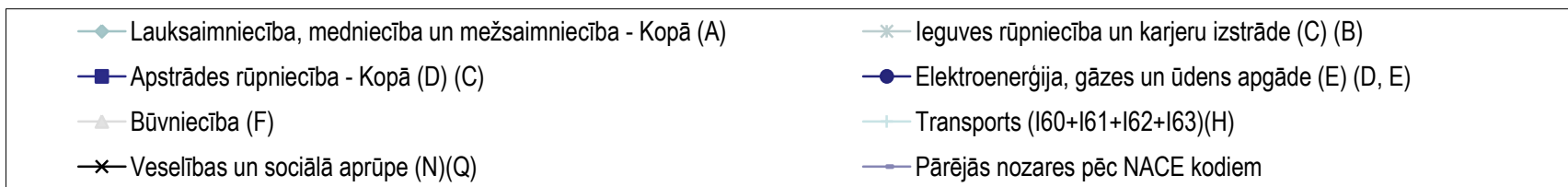
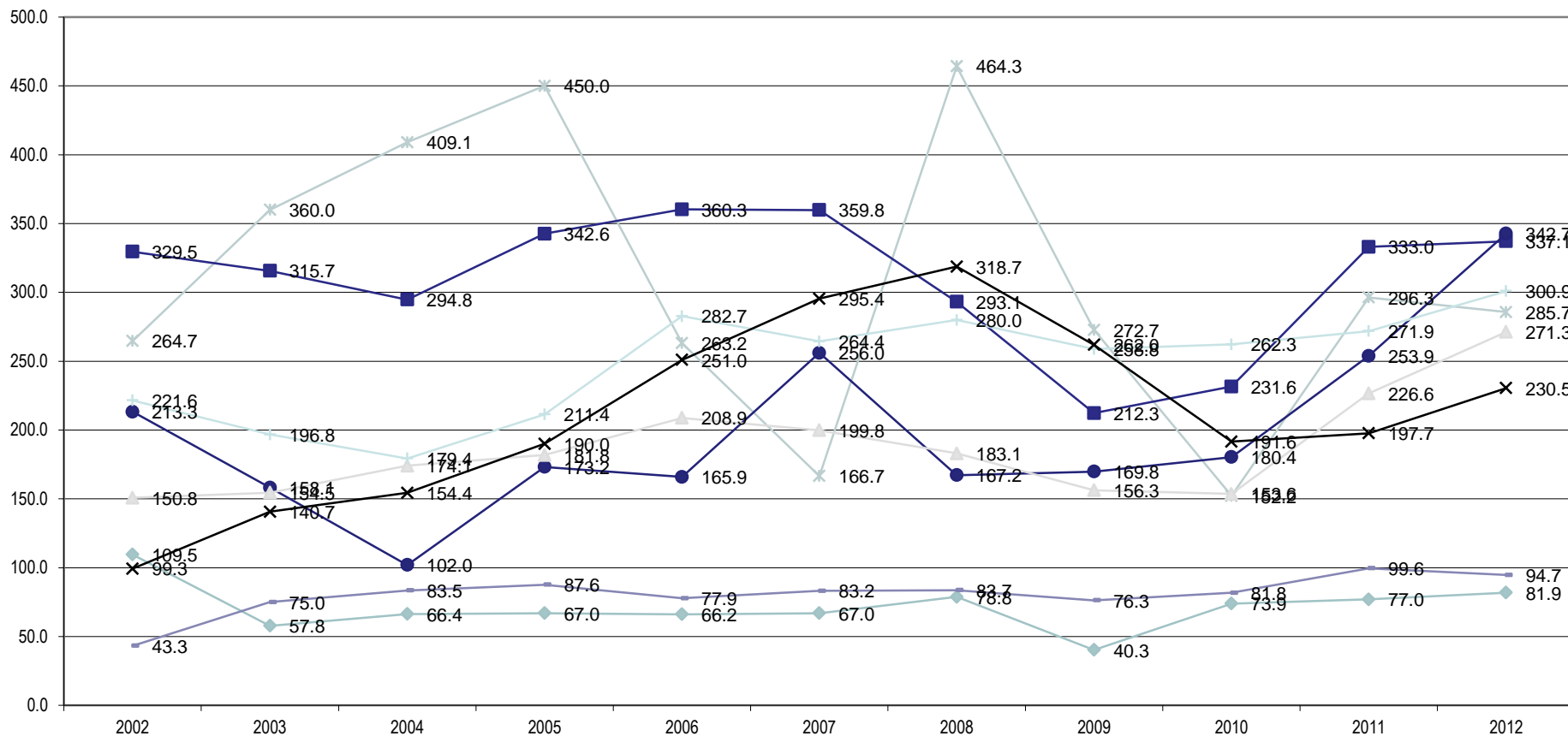

Nelaiemes gadījumos bojā gājušo skaita uz 100 000 strādājošajiem dinamika (2005. – 2012.)

2010. gadā ES valstīs lielākais nelaimes gadījumos bojā gājušo skaits uz 100 000 strādājošo bija Kiprā – 4,93, bet mazākais Lielbritānijā – 0,62.

Nelaiemes gadījumi NOZARES – uz 100 000 (1999-2012)

Reģistrēto nelaimes gadījumu biežums Latvijas reģionos

